

**Izjava Hrvoja Šarinića za usvajanje temeljem pravila 89 (F) Pravilnika o
postupku i dokazima**

Sastanak 26. siječnja 1991.

1. Dana 26. siječnja 1991. godine, prisustvovao sam sastanku Predsjedništva SFRJ u Beogradu, zajedno s Franjom Tuđmanom i drugima. Također je održan poseban sastanak hrvatskog i srpskog rukovodstva, koji je vodio Milošević. Za vrijeme tog sastanka Milošević je rekao da Srbi žele živjeti u jednoj državi, a ne u nekoliko zasebnih suverenih republika, ali da ta želja nije usmjerena protiv interesa hrvatskog naroda, niti bi sporazum Srba i Hrvata trebao biti na štetu jednih ili drugih. Tuđman je rekao da je želja Srba da žive u jednoj državi opravdana, ali da Hrvati imaju isto pravo. Tuđman je rekao da smatra da JNA djeluje značajno u korist Srbije, što je Milošević osporio, tvrdeći da JNA nije ispalila nijedan metak na Kosovu.

Sastanak u Karadorđevu

2. Oko 19. ožujka 1991. godine, po Tuđmanovom nalogu, nazvao sam šefa Miloševićevog kabineta, Milinovića, i rekao mu: "Gorane, razgovarajte sa svojim šefom, i ako se slaže, možemo organizirati njegov sastanak s Tuđmanom." Dva dana kasnije (21. ožujka) Milinović me nazvao i rekao da se Milošević slaže, ali želi da sastanak bude tajni, bez novinara, i predložio Karadorđevo, koje je čuvala JNA; obećao je da će se pobrinuti za našu sigurnost. Tuđman se složio, pa smo se dogovorili za 26. ožujak.
3. Dvadesetšestog smo odletjeli u Osijek, a zatim helikopterom u Karadorđevo, odmah preko granice u Srbiji. Milošević je bio tamo sa svojim sinom Markom.
4. Sjedio sam s Tuđmanom i Miloševićem jedno 10-15 minuta dok su pili aperitiv i dok se nisu ustali i otišli. U toku tih prvih nekoliko minuta što smo bili zajedno, Tuđman je napao Miloševića i rekao mu da zna da Milošević stoji iza "balvan revolucije". Hrvatski Srbi, rekao je, nisu sami, netko ih naoružava, JNA ih

naoružava. Milošević je rekao da on nema ništa s tim. JNA možda, prokomentirao je, ali on osobno ne.

5. Tuđman je rekao Miloševiću da odnosi između Hrvatske i Srbije ne mogu biti onakvi kakve bi ih njih dvojica željeli, dobrosusjedski, sve dok su Srbi u Hrvatskoj trojanski konj njegove politike. I onda mu je govorio o ideji Velike Srbije. Milošević je, naravno, sve to poricao. Milošević je – bilo je to vrlo znakovito – rekao: “Mislim da mi sigurno možemo naći zajednički jezik da rešimo te probleme!” Postalo mi je jasno, kasnije na osnovi onoga što su rekli i Tuđman i Milošević, da se ta rečenica odnosila na Bosnu, i zato smatram da je znakovita. Onda su njih dvojica otišli. Sami su se šetali parkom, bez pratnje, oko četiri sata, od 15:30 poslijepodne do 19:30 navečer. Kasnije, pred sam odlazak, Milošević je rekao: “Franjo, ajde da sve ovo o čemu smo danas razgovarali malo pogledamo kod svoje kuće, pa da se ponovo sastanemo!” Tuđman se složio.
6. U zrakoplovu na povratku u Zagreb, Tuđman mi je pokazao papir što ga je dobio od Miloševića, na kojem je pisalo o velikoj opasnosti od širenja Muslimana u BiH, kako je netko već razvio zeleni barjak na Romaniji (planina istočno od Sarajeva), kako Muslimani apsolutno žele unitarnu Bosnu, u kojoj će oni biti na vlasti i dirigitirati cijelom državom, dok će i Srbi i Hrvati biti, praktički, manjine.
7. Tuđman mi je ispričao da je papirić dobio od Miloševića, a da su ga Miloševiću dostavile njegove službe. Pritom je Tuđman naglasio: “Ima nešto u tome!” Tekst je bio napisan rukom, crnom kemijskom olovkom. Preletio sam tekst, a onda vratio papirić Tuđmanu. Vjerujem da je Milošević dao papir isfabricirati da navuče Tuđmana na podjelu Bosne.
8. Po povratku u Zagreb, Tuđman je bio vrlo optimističan zbog tog razgovora. Rekao mi je još jednu važnu stvar: “Mislim da ćemo s Miloševićem naći zajednički jezik i riješiti probleme!”
9. Par dana kasnije, 30. ožujka, nazvao me Goran Milinović i predložio još jedan, hitni, sastanak Tuđmana i Miloševića, opet u Karadorđevu. Milošević je želio da se taj susret održi već 1. travnja. Tuđman je pristao, ali je inzistirao da susret bude

u Hrvatskoj, u Tikvešu, kako je bilo dogovoreno. Na kraju se hitni sastanak nije održao, a njih su se dvojica ponovno sreli u Tikvešu 15. travnja.

Sastanak Hrvatskog vijeća obrane i nacionalnu sigurnost 1. travnja 1991.

10. U međuvremenu, 28. ožujka 1991. godine, svih šest predsjednika republika sastali su se, kako je bilo dogovoreno, u Splitu, u Hrvatskoj. Dana 1. travnja 1991. godine, imali smo sastanak hrvatskog Vijeća obrane i nacionalne sigurnosti i Ureda za zaštitu ustavnog poretka, na kojem je Tuđman govorio vrlo oštro o Miloševiću. Rekao nam je: "Milošević je u četiri oka bio za mirno rješenje, a zatim se u Splitu postavio kao vožd svih Srba u Jugoslaviji i aktivirao ih, pa sada imamo pojačanu aktivnost Srba u cijeloj Jugoslaviji!"

Sastanak 5. travnja: postavljeno pitanje podjele BiH

11. Dana 5. travnja 1991. godine održan je radni sastanak užeg tima predsjednika Tuđmana. Tuđman nam je rekao: "Postavlja se pitanje podjele Bosne i Hercegovine, i tu će biti presudan odnos snaga. Slovenci odlaze, a Srbi hoće Veliku Srbiju... Naš maksimalni stav nije Hrvatska na Drini nego na nekoj drugoj rijeci - dakako, uz razmjenu stanovništva." Ta druga rijeka o kojoj je Tuđman govorio, bila je Vrbas.

Sastanak u Tikvešu 15. travnja 1991.

12. Dana 15. travnja održan je drugi sastanak s Miloševićem, ovaj put u Tikvešu. To je trebao biti sastanak više o aktualnim problemima, za razliku od Karadordeva koji je bio više o definiranju pozicija. Hodao sam s Tuđmanom do sletišta helikoptera da dočekamo Miloševića, i putem sam mu rekao: "Predsjedniče, sad ćete, dakle, nastaviti ove svoje razgovore..." Odgovorio je: "Naravno da ćemo nastaviti, i mislim da možemo, ako smo razumni, naći rješenje. Meni je cilj da Milošević utječe na ove Srbe u Hrvatskoj da se urazume, da se povuku, pa da ponovno uspostavimo naš suverenitet na cijelom hrvatskom teritoriju, a onda - onda ćemo razgovarati o Bosni." To je ono što je Tuđman htio: Oslobodite mi

Hrvatsku, a onda ćemo se oko Bosne dogovoriti! Poslije toga je Tuđman bio nešto realniji nego nakon Karadorđeva.

13. Uglavnom, ništa od toga nije išlo glatko, djelomično jer je Tuđman htio da Milošević prvo "smiri" hrvatske Srbe, dok je Milošević inzistirao da se riješi Bosna. Oni jesu vjerovatno postigli dogovor, ali on nikada nije ostvaren, i zato je došlo do rata: najviše između Srba i Muslimana, te između Hrvata i Muslimana, a najmanje između Hrvata i Srba (u Bosni).
14. Mnogo puta, poslije susreta u Karadorđevu i Tikvešu, bio sam prisutan kad je Tuđman govorio raznim stranim državicima da misli da Bosnu treba podijeliti što je posebice bio slučaj u susretima s kancelarom Kohlom i ministrom vanjskih poslova Genscherom za vrijeme posjete hrvatske delegacije Njemačkoj.

JNA - sastanak na Brijunima 27. kolovoza 1991.

15. Dana 27. kolovoza 1991. godine održan je sastanak na Brijunima u Vili "Jadranka" u 18:30 sati. Prisustvovali su Veljko KADIJEVIĆ, šef njegovog kabineta, Vuk OBRADOVIĆ, Blagoje ADŽIĆ, Stane BROVET i načelnik logistike JNA, GRUBIŠIĆ (koji je zapravo Hrvat), a od Hrvata - TUĐMAN, Luka BEBIĆ, Josip MANOLIĆ, Franjo GREGURIĆ, ja i drugi.
16. Bio je to vrlo buran sastanak. Tuđman je optužio JNA, rekavši da su se barem neki pojedinci iz njenih redova stavili na stranu Velike Srbije. Kao dokaz, Tuđman je naveo napad na selo Kijevo, gdje je Milan Martić postavio ultimatum, i kad je on istekao - JNA je izvršila napad. Kadijević je rekao da misli da su ovakvi razgovori važni i korisni. Za JNA Jugoslavija je postojala, imala je Ustav i zakone, a Predsjedništvo SFRJ bilo je vrhovni zapovjednik JNA. To svi moraju razumijeti. Nije istina da se JNA ponašala različito u raznim dijelovima Jugoslavije. JNA je bila za garanciju dogovorenog mira uz paralelno održavanje pregovora o političkoj budućnosti. On je tvrdio da je JNA djelovala isključivo u samoobrani, uključujući Kijevo.

17. Tuđman je pitao: "Koja Jugoslavija? Srbija je pogazila jugoslavenski Ustav. JNA je iscrtavala granice Velike Srbije, osovinu Virovitica-Karlovac-Ogulin-Karlobag. Mi smo se morali braniti. Kompromis je bio moguć, ali samo kao savez suverenih država. Sva srpska sela su bila naoružana oružjem JNA. Ako se stvari tako nastave, JNA će se raspasti."
18. Kadijević je rekao da JNA ne bi ispalila niti jedan jedini metak da nije bila napadnuta. Josip Manolić je rekao da je povlačenje JNA iz Slovenije također protuustavno. Kadijević je rekao: "Zasada, mi smo Jugoslavenska narodna armija, a šta će biti kasnije, odlučit će se kasnije. Mi smatramo da će, ako se JNA povuče s terena, biti još više krvoprolića. Vi mislite suprotno i to je bit svega."

Sastanak u predsjedništvu Republike Hrvatske 8. siječnja 1992.

19. 8. siječnja 1992. održan je sastanak članova bosanskog predsjedništva Nikole Koljevića i Franje Borasa sa predsjednikom Tuđmanom i drugima. Prisustvovao sam tom sastanku. Sastanak je pokazao protivljenje vodstva bosanskih Srba ideji unitarne Bosne. Bez obzira koja grupa političara je bila na vlasti, svi su bili istoga stava: unitarna Bosna nije prihvatljiva za srpski narod. Koljević je također govorio o konfederalnom odnosu srpske i hrvatske zajednice u Bosni sa Srbijom, odnosno Hrvatskom, o poželjnosti podjeli Bosne i preseljenju stanovništva kao civiliziranom načinu rješavanja nacionalnog pitanja. Tuđman se sjetio da je prije rata Milošević zalagao za to isto rješenje, no onda je izbio rat i ta je prilika izgubljena. Milošević je također rekao da mi, Hrvatska, možemo računati na bosanske Srbe kao partnere u tom procesu.
20. Na kraju sastanka, Koljević i Boras htjeli su naglasiti svoju distancu prema Miloševiću. Rekli su da on ne zna za taj sastanak.
21. Pregledao sam zapisnik toga sastanka koji je označen referentnim brojevima Međunarodnog suda 0150-9173 do 0150-9240. On je u skladu s mojim sjećanjem o onome što je rečeno na tom sastanku.

Sastanci s Miloševićem

22. Prvi sastanak bio je dogovoren 9. i 10. studenog 1993. godine, po nalogu predsjednika Tuđmana, a održao se 12. studenog 1993. Ideja je bila da se vidi da li se Miloševićeva politika promijenila zadnje dvije - tri godine, i da se vidi da li bi kontakti s njim mogli pomoći da se reintegriraju dijelovi Hrvatske koje je okupirala tzv. RSK. Također sam kasnije imao upute od Predsjednika Tuđmana da potvrdim točnost obavještajnih podataka, naročito o vjerojatnoj jugoslavenskoj reakciji u slučaju hrvatske akcije protiv Knina i južnog dijela tzv. RSK. U razdoblju od studenog 1993. pa do kraja 1995. godine sa Slobodanom Miloševićem sam se susreo 13 puta u svojstvu povjerenika predsjednika Tuđmana. Zadnji, 14. put, sam se s Miloševićem sastao 1998. godine.

Sastanak s Miloševićem 12. studenog 1993.

23. Za vrijeme tog prvog sastanka razgovarali smo o nedavnoj mirovnoj inicijativi predsjednika Tuđmana i o grčkom prijedlogu da se održi konferencija svih država bivše Jugoslavije.

24. Milošević mi je rekao da Alija Izetbegović gomila snage u srednjoj Bosni oko Novog Travnika, Viteza, Brusnice i Gornjeg Vakufa. Rekao mi je da je zvao Izetbegovića dan ranije (11. studenog 1993. godine) i predložio mu tajni srpsko-muslimanski sastanak o Sarajevu. Po njegovim riječima, Srbi su bili spremni praviti ustupke oko Sarajeva ako Muslimani zauzvrat budu fleksibilni u svojim zahtjevima u istočnoj Bosni. Također je rekao ako Muslimani dobiju većinu Sarajeva – na čemu je rekao da Srbi rade – da će onda Muslimani smanjiti svoju agresiju prema zapadu. Pretpostavio sam da me želi uvjeriti da su interesi Srba i Hrvata na taj način povezani (tj. srpskim ustupcima koji bi doveli do koristi za bosanske Hrvate). Također sam shvatio naglasak na istočnoj Bosni kao jasni pokazatelj da namjerava to područje povezati sa Srbijom.

Republika Srpska - 90% srpskog nacionalnog pitanja

25. Pitao sam ga: "Znam da smatrate da je Knin hrvatski, no nisam siguran da jednako razmišljate i o Baranji?" Odgovorio je: "Otvoreno Vam kažem da sam s Republikom Srpskom u BiH, koja će pre ili posle da postane deo Srbije, rešio 90 odsto srpskog nacionalnog pitanja, kao što je Tuđman rešio nacionalno pitanje Hrvatske s Herceg-Bosnom." Kasnije sam ga pitao o nagađanjima da će se dvije , Krajine uskoro ujediniti i pridružiti Srbiji. Rekao je: "Garantujem da to nije naš cilj i da do toga neće da dođe. Bila bi to velika greška. Malopre sam rekao da sam s Republikom Srpskom rešio srpsko nacionalno pitanje. Nemam ništa protiv unije tri naroda u BiH, ali to neće moći dugo da traje. Tu uniju niko ne želi."

Miloševićevi komentari o Arkanu

26. Pri kraju, kad se razgovor već dulje odvijao u ležernom tonu, spomenuo sam Željka Ražnjatovića Arkana. Uz glasan smijeh, Milošević je odgovorio: "Neko mora i za mene da obavi deo posla." Izrekao je to u šali, ostavljajući, međutim, snažan dojam da u tome postoji i dio istine. Kao da se želio pohvaliti kako sposoban državnik mora imati i takve ljude poput Arkana.

27. Ja vjerujem da je Milošević znao još od njihovih prvih sastanaka krajem 1993. da RSK ne može opstati, ali da ju je on koristio kako bi oslabio Hrvatsku, kao sredstvo za pregovaranje. Želio je da to pitanje ostane aktualno - nikad nije pristao priznati granice Hrvatske. Možda se nadao da će uspjeti dobiti neku vrstu konfederalnog statusa za RSK. Želio je to iskoristiti, kao i druge stvari, kao uporište da bi pridobio hrvatsku podršku za ukidanje sankcija prema SRJ.

Miloševićevi komentari o Muslimanima

28. Tijekom tih prvih nekoliko sastanaka, bilo mi je jasno iz Miloševićevih izjava da ga opterećuju dva problema. Prvi su bile sankcije, koje je smatrao nepravednima i koje su mu politički otežavale suradnju s međunarodnom zajednicom. Drugi je bila opasnost od islamskog fundamentalizma na Balkanu. Govorio je o "zelenoj transverzali" koja ide od Turske, preko Bugarske, u kojoj, kako je rekao, živi dva

milijuna Muslimana, Kosova, zapadne Makedonije, Sandžaka, pa do Bosne. Isticao je Kosovo kao golemi problem. Miloševićovo ukazivanje na tu opasnost bilo je konstantno.

29. Dana 18. siječnja 1994. bio sam u Ženevi s predsjednikom Tuđmanom, i tijekom sastanka Milošević nam je rekao: "Muslimani su veliko zlo. Posebno je opasna njihova stopa nataliteta, a pored toga, dobili su i medijski rat."
30. Hrvatska je bila prva zemlja koja je priznala Bosnu. Hrvatska je podržala referendum o nezavisnoj Bosni i Tuđman je bio prvi šef države koji je poslao ambasadora u BiH. Tuđman i Izetbegović, u Zagrebu, u srpnju 1992 potpisali su sporazum o prijateljstvu i suradnji između Hrvatske i BiH. Jednom prilikom upitao sam Miloševića: "Zašto Vi nećete priznati Bosnu?" Milošević je u potpunosti odbacivao ideju o Bosni kao državi, govoreći: "Bosna? Koja Bosna? Čija Bosna, kakva Bosna?"

Miloševićevi komentari o rukovodstvu RSK

31. Tijekom tog prvog sastanka, Milošević je ponudio Hrvatskoj da se sa rukovodstvom tzv. RSK tajno sastane u lovačkoj kući u Dobanovcima, u Srbiji. Rekao je da će on intervenirati ako stvari zapnu. Mi smo se zaista sastali s Goranom Hadžićem i ostalima u Dobanovcima nekoliko puta potkraj studenog 1993. Naši pregovori nisu puno postigli jer su lideri hrvatskih Srba bili u tijeku predizborne kampanje i nisu željeli djelovati kao slabići.
32. Nakon prvog kruga izbora, koji je Milan Babić tijesno dobio, razgovarao sam s Miloševićem o tome. On je tada podupirao Milana Martića i rekao mi je: "Čujem da je bilo nekakvih nepravilnosti, izgleda da je ipak Martić pobedio." Iako se pretvarao da on nema ništa s time, vjerujem da su izbori bili lažirani i da je Martić doveden na vlast kako bi Milošević pokazao da je još gazda na tom području.
33. Kasnije, 1995. godine, Milošević je Martića nazivao ludakom i idiotom. Ovo sam saznao u razgovorima s njim i s Mikelićem.

Sastanci s rukovodstvom bosanskih Srba u prosincu 1993. godine

34. Na Miloševićev poziv, predsjednik BiH Vlade, Mile Akmadžić, i ja sastali smo se s Radovanom Karadžićem i Momčilom Krajišnikom u Vili "Srbija" u Beogradu, na Dedinju, 3. prosinca 1993. Temeljnu temu naših razgovora saželi su u obliku pitanja: "Kako Muslimanima stvoriti državu?" tj, kako osigurati 33 posto teritorija BiH za bosanske Muslimane. Karadžić mi je rekao da će, obzirom da Srbi sada drže oko 70 posto, a pristaju da zadrže samo oko 50 posto, biti golemi problem preseliti vlastiti narod s teritorija koje prepuštaju Muslimanima. Šarajući po karti razgraničenja, Karadžić je također rekao: "Nisam mogao da verujem da će jednog dana da me dopadne dužnost da 'Turcima' crtam njihovu državu."
35. Ponovno smo se tamo sastali 9. prosinca 1993. godine, ovaj put s Miloševićem, Davidom Owenom i Thorvaldom Stoltenbergom. Na početku Milošević je iznio nove informacije o teritorijalnim ustupcima. Pri tome je jasno naglasio distinkciju između kvalitete i kvantitete, i nije propustio istaknuti da će Srbi, ako Muslimani ne žele tu distinkciju prihvatiti kao načelo, Muslimanima dati manje vrijedne teritorije koji će ih kvantitativno zadovoljiti. Također smo pregovarali o mogućnosti da bosanski Muslimani i bosanski Srbi dobiju izlaz na more tako da im se prepusti hrvatski teritorij južno od Molunata, ali samo pod uvjetom "podebljanja" dubrovačkog zaleđa i općeg rješenja hrvatsko-srpskog sukoba. Milošević je nekoliko puta pregovarao sa mnom o izlazu na more za Republiku Srpsku.

Miloševićev odnos prema rukovodstvu RS i RSK

36. Kad god sam bio s Miloševićem i kad su nam se pridružili ostali srpski lideri, Milošević im se uvijek obraćao sa "ti", dok su se oni njemu uvijek obraćali sa "Vi". (Meni se gotovo uvijek obraćao sa "Vi", osim jednom, nakon Bljeska, kad je izgubio živce.) Jedina iznimka koje se sjećam bio je Miomir Minić koji je bio Miloševićev osobni prijatelj.

Mikelić - Milošević

37. Jednom prilikom 1995. godine, Milošević je zahtijevao da premijer tzv. RSK, Borislav Mikelić, dođe u Beograd i sastane se s njim dok sam ja bio u Beogradu. Mikelića su k njemu doveli. Bio sam zaprepašten kako su ga brzo pronašli, bio je sav uspuhan. Kad me vidio, bio je šokiran i pitao me što tu radim. Milošević mu je rekao da to nije njegov problem: "Šta te briga? Sedi ovde i slušaj!" Bio je to tipičan odnos gazde i sluge.

Posjeta delegacije SRJ Hrvatskoj

38. Delegacija SRJ stigla je u Hrvatsku 12. veljače 1994. Simić je bio Ministar vanjskih poslova Jugoslavije i on je pregovarao s Hrvatima. Ubrzo nakon toga Milošević ga je smijenio. Milošević je rekao da Simić radi po svome i da nije dobio uputstva od njega (Miloševića), i zbog toga ga je Milošević smijenio. Simić me zamolio da se zauzmem za njega kod Miloševića. Simić mi je rekao da je on (Simić) normalan, i da bi Hrvati i Srbi mogli riješiti probleme ako on bude prisutan. Rekao je da su oni drugi oko Miloševića četnici i da se Hrvati neće moći ništa dogovoriti s njima. Milošević je imao potpunu vlast nad vojskom, policijom, specijalnom policijom i medijima. To što je bio samo predsjednik Srbije, nije bilo bitno.

Sastanak s Miloševićem 13. siječnja 1995. godine

39. Kad sam se sastao s Miloševićem u Beogradu 13. siječnja 1995. godine, pokušao me uvjeriti da zauzmemo mekši pristup sa rukovodstvom tzv. RSK. "Morate da znate," rekao mi je, "da su Martić i Babić u početku konflikta učinili grozote i sada nemaju šta da izgube." Vjerujem da nije mislio ni na što određeno, i da je želio nekoga inkriminirati, da bi to i učinio. Također je upozorio da bi ovo "iracionalno" rukovodstvo Republike Srpske moglo iskoristiti naše tvrdo ponašanje prema RSK.

40. Također mi je u povjerenju rekao da će smijeniti Vladislava Jovanovića, Ministra vanjskih poslova SRJ, objasnivši: "Tko mi dva puta ponovi istu glupost, odmah ga smenim. Prvi put pomislim: možda nešto nisam razumeo, pa mi nešto tumači. Ali drugi put nema šta da razgovaramo."
41. Milošević je tijekom poduzetog monologa skakao s teme na temu i za tren je bio u BiH. "Rešenje u BiH zavisi od Sarajeva," rekao je, dodavši: "Većina poslanika iz banjalučke regije podupire rešenje prema kom bi Sarajevo pripalo Federaciji u zamenu za ojačavanje srpske teritorije na zapadu, a neke muslimanske enklave tamo ostanu. Neka Abdić dođe na vlast u AO Zapadna Bosna. Ja sam mu ionako pomogao."

Miloševićevi komentari o rukovodstvu RS i Mladiću u siječnju 1995.

42. Istog dana oko 13:00 sati pridružio nam se Borislav Mikelić. Bilo je jasno da su i Milošević i Mikelić smatrali da je Karadžić već izgubio bitku, samo da toga još nije svjestan. Na moju primjedbu da se i Ratko Mladić također približio Karadžiću. Mikelić je odgovorio da je Mladić "dvesta odsto" lojalan Miloševiću. Mikelić je tvrdio da ga je dva dana ranije, ili 11. siječnja 1995. godine, on osobno doveo Miloševiću.
43. Kasnije sam pitao Miloševića za nestale Hrvate, ističući da smo o tome često razgovarali ali bez ikakvog rezultata. Rekao sam mu: "Ako nisu među živima, recite nam to, ali barem da nešto znamo. Vi to možete, samo ako hoćete." Milošević je obećao da će se pobrinuti za to još taj dan i da će odrediti nekoga da bude odgovoran za to, ali poslije ništa nije poduzeo.
44. Milošević je rekao da je Karadžić "politički mrtvac" i savjetovao nam da prekinemo sve kontakte s njim. Također je rekao: "Srbima ne pripada više od 50 odsto Bosne, a Sarajevo ne može da bude srpski grad. U parlamentu na Palama većina je iz banjalučke regije i preko njih ću da srušim Karadžića, ali zato ću morati teritorijalno da ojačam taj deo. A enklave na istoku treba da ostanu, one će se i tako s vremenom same ugasiti."

45. Kad sam stigao na aerodrom Pleso, dobio sam poruku od UNPROFOR-a da je Milošević na telefonu. Razgovarao sam s njim, a on mi je rekao da su Hrvati zaustavili tri kamiona sjemena, koja su poslani za RSK. Tražio je od mene da se ti kamioni propuste. Ovo pokazuje nivo njegove umiješanosti u RSK, kako je znao za sve detalje.

Operacija "Bljesak" - razgovor s Miloševićem 3. svibnja 1995.

46. Dana 1. svibnja 1995. godine, kad je počela operacija "Bljesak", bio sam na sastanku rukovodstva sa predsjednikom Tuđmanom i ostalima, kad nam je Tuđman pustio snimku dva razgovora između Miloševića i generala Momčila Perišića, prisluškivana i snimljena to jutro.

47. Dana 3. svibnja ujutro, nazvali su me iz Miloševićevog ureda. Milošević je zvučao vrlo uzrujano – koliko se sjećam, tad mi se jedini put obratio sa "ti". Zamolio me da "to smirim." Rekao sam mu da smo mi završili operaciju, ali da je Martić izgubio kontrolu nad samim sobom i raketirao Zagreb. Rekao sam mu da smijeni Martića i generala Čeleketića, i sve će biti u redu. Na to je Milošević zagalamio: "Kako da ih smenim? Ti znaš da ja to ne mogu. Ja ih nisam ni postavio, pa ne mogu ni da ih smenim," a potom je zalupio slušalicu.

Sastanci s Miloševićem u kolovozu i/ili rujnu 1995.

48. U kolovozu ili rujnu 1995. godine, Milošević mi je ispričao o sukobu između Janviera i Mladića koji su se posvadali. Janvier i ja smo imali vrlo dobre međusobne odnose. Dva dana prije pada Srebrenice sastao sam se s Akashijem i Janvierom u prostorijama u kojima se sada nalazi ured Haškog suda u Zagrebu. Raspravljalo se o gorućem problemu za UN: Mladićevci su u Srebrenici privezali za stupove 6-10 vojnika UN-a kao živi štit i rekli: "Ne možete pucati na nas." Janvier i Akashi su raspravljali što učiniti i na kraju su odlučili da ne granatiraju zbog tih vojnika UN-a. Mladić nije pristajao na kompromis. Ovo se događalo otprilike u vrijeme kada mu se kći ubila.

49. Srebrenica je 90% Mladićevo djelo. Milošević je bio pragmatična ličnost. Smatrao je da Muslimani ne mogu opstati u tim enklavama i to je za njega bilo dovoljno. Ovo je moje osobno mišljenje.

50. Susreo sam se još jednom sa Miloševićem 20. rujna 1995. u Beogradu. Razgovarali smo o ustroju bosanske države. Milošević je rekao da mora postojati simetrija, naime konfederacija Srbije i Republike Srpske s jedne strane, te konfederacija Hrvatske i Muslimansko-hrvatske federacije s druge strane. On je rekao: "Mi ćemo Hrvoje, da razrešimo naš problem, i to bez međunarodne zajednice. Svaki ćemo na svoju stranu da pripojimo svoj deo BiH. SAD ljujaju to "kopile" a da ništa ne razumeju. Mi ćemo da se zalažemo za formulu i simetriju dva entiteta, a vi nas podržite u tome. Ne smemo da dozvolimo unitarnu BiH. Pred konferenciju moramo da budemo na istoj liniji. Iako postoje dva entiteta, tri naroda treba da odlučuju konsenzusom, a dva entiteta da imaju pravo konfederisanja sa Hrvatskom i Jugoslavijom." On je također rekao: "Naš interes je da krov Bosne i Hercegovine bude što tanji, to je naš i vaš interes." (Konferencija o kojoj je govorio bila je Daytonaska konferencija.)

Dayton

51. Bio sam prisutan u Daytonu, ali sam otišao za Zagreb tri ili četiri dana prije kraja, zato što sam trebao potpisati Erdutski sporazum. U Daytonu Tuđman nije htio potpisati sporazum zato što Istočna Slavonija, Baranja i Zapadni Srijem nisu bili oslobođeni, ali je onda Milošević morao uvjeriti Martića i druge da na to pristanu. Ja sam odmah odletio za Hrvatsku i potpisao Erdutski sporazum. Tek nakon toga Tuđman je u ime Hrvatske potpisao Daytonski sporazum.

Kosovo

52. Dana 10. ožujka 1998. zadnji put sam susreo Miloševića. Rekao mi je: "Mi ćemo uspostaviti dvodomni pokrajinski parlament, bez mogućnosti nadglasavanja, kao što je slučaj u Jugoslaviji sa Srbima i Crnogorcima." Pitao sam: "Dokle ste spremni ići?" Odgovorio je: "Do široke samouprave, ali nikakva autonomija ne dolazi u obzir." Rekao sam: "Ali to je manje nego što su Albanci imali po Ustavu

iz 1974.” Milošević je odgovorio: “Verovatno, ali to je istorija, i to je bila velika greška koju smo ispravili i sigurno je više nećemo ponoviti, ma koliko cena bila visoka.”

Neka opća zapažanja o Miloševiću

53. Tijekom višegodišnjih sastanaka s Miloševićem, zapazio sam sljedeće stvari: Milošević je često držao “dva željeza u vatri” u smislu vođenja dviju potpuno suprotnih politika, čekajući da vidi koja će upaliti. Npr. on je podržavao hrvatske Srbe, ali je također pregovarao s nama i obećao nam da smatra njihovu Krajinu dijelom Hrvatske. Podupirao je bosanske Srbe, ali također i nastojanja međunarodne zajednice da ih oslabi i primora na mirovni ugovor. U najboljem trenutku, to je donijelo Srbima veliki dio Hrvatske i oko 72 posto BiH, ali poslije su značajan dio toga izgubili.
54. Mogao bih sažeti Miloševićev stav ovako: “Šta hoće ti belosvetski hohštapleri? Oni ne razumeju ništa od naše situacije! Kad dođe do gužve, oni malo zagalame, ali onda uvek prihvate situaciju kakva se stvori na terenu!”
55. Pročitao sam ovu izjavu na svom jeziku. Njezin je sadržaj po mom najboljem sjećanju i uvjerenju točan.

Potpis:

Datum:

06/12/2003